

Redegørelse for udpegning af hovedtemaerne ”Tættere og stærkere byer” samt ”En bæredygtig fremtid” som del af Planstrategi 2018

8. august 2018

Dette byråds planstrategi udarbejdes i en tid, hvor Roskilde Kommune befinder sig en fordelagtig og kriseresistent situation. Vi er en attraktiv bosætningskommune med en stigende befolkningsvækst i vente, hvor investorer står i kø for at gøre forretning i kommunen. Den store markedsinteresse stiller nye krav. Byrådet skal bruge markedsinteressen til sin fordel og undgå at miste kontrol over udviklingen.

For at stå stærkt i fremtiden er det vigtigt, at vi bygger videre på det, vi er bedst til, med klare pejlemærker for den fremtidige udvikling. Planstrategi 2018 er et vigtigt strategisk værktøj i byrådets arbejde med at sætte retning for kommende indsatser og prioriteringer.

Forvaltningen foreslår, at planstrategien behandler tre centrale hovedtemaer:

- Boligområder i social balance
- Tættere og stærkere byer
- En bæredygtig fremtid

Temaet Boligområder i social balance er kommunens boligpolitik, og arbejdet med dette tema blev igangsat i foråret med byrådsseminarer og inddragelse af en boligpolitisk følgegruppe. Der henvises til sag forelagt for byrådet den 21. marts 2018, punkt 116. Notatet her redegør derfor alene for de to sidste hovedtemaer, som forvaltningen vurderer, har et væsentligt politisk og strategisk indhold, og derfor foreslås medtaget i Planstrategi 2018.

Under de to hovedtemaer er beskrevet underemner, som indeholder spørgsmål og dilemmaer, der kan lede til politiske drøftelser forud for udarbejdelse af planstrategien. De politiske temadrøftelser vil blive tilrettelagt med korte inspirationsoplæg fra forvaltningen, hvor der tages afsæt i konkrete eksempler fra Roskilde Kommune.

Tættere og stærkere byer

Allerede i dag bliver der arbejdet strategisk med byfortætning i kommunens større byer, Roskilde, Viby og Jyllinge. Fortætningen bidrager til at minimere udlæg af ny jomfruelig jord til byvækst og medvirker til, at byfunktioner blandes og skaber stærke og intensive miljøer og byliv. Samtidig oplever forvaltningen et massivt markedspress, hvor der er risiko for, at markedet sætter dagsordenen. Derfor ser forvaltningen et behov for en politisk drøftelse af den fremtidige arealanvendelse i og omkring vores byer.

» *Den blandede by*

I moderne byudvikling investeres der mange kræfter i at sikre, at boliger, arbejdspladser og bylivsskabende institutioner placeres side om side for at skabe levende og blandede byer. Denne form for byudvikling

understøtter samtidig byrådets ønske om at sikre boligområder og bydele i social balance. Byudviklingen i Roskilde Kommune bør derfor også søge i retning af at undgå byområder med ensidig anvendelse. Nogle anvendelser lader sig dog vanskeligt forene, fx produktionserhverv og boliger på grund af miljøforhold og derfor vil der til stadighed være behov for at områder alene forbeholdt erhverv. I kommunens Erhvervs- og Vækstpolitik 2016-19 er det overordnede entydige mål, at skabe flere private arbejdspladser og helst ved fremme af eksportvirksomheder og små virksomheder. Mange af disse virksomheder kan indpasses i den blandede by og i eksisterende erhvervsområder. Men samtidig oplever kommunen et markedspress for at udlægge nye arealer til store virksomheder, som ønsker at slå sig ned og helst i tilknytning til infrastrukturen omkring Roskilde by. Et ønske som er uforeneligt med kommunens strategi for Roskildes Grønne Ring. Så skal vi sige nej til virksomheder, som ikke kan indpasses i vores eksisterende planlægning, og acceptere at der ikke er plads til alt?

» *Fortætning*

Vi forbinder oftest fortætning med vores bymidter og stationsnære områder og i forbindelse med større byudviklingsprojekter, der udløser lokalplanpligt. Her kan vi som kommune styre udviklingen og sikre, at byggeriet indpasses i eksisterende bymiljøer, og at der fx bliver taget højde for øget trafik. Det er også den makrofortætning, som vi tilstræber og arbejder for, blandt andet som led i at gøre vores byer mere levende og blandede. Men inden for de seneste år er der kommet pres på en mere ukontrolleret fortætning i eksisterende villakvarterer, der ikke er omfattet af lokalplanlægning. Plan- og Teknikudvalget er allerede blevet præsenteret for problemstillingen med mikrofortætning, og har igangsat et pilotprojekt i kvarteret omkring Kongebakken i Roskilde, hvor de lokale er med til at definere hvordan området skal udvikle sig. Nu forslås denne problemstilling også drøftet af byrådet i regi af planstrategien, som optakt til ændring af kommuneplanen. Spørgsmålet er hvor, hvor meget og hvordan mikrofortætningen skal styres?

» *Bæredygtig mobilitet*

Der arbejdes løbende med at forbedre kommunens trafikale strukturer med fokus på bæredygtig mobilitet. I takt med at særligt Roskilde fortættes, er der mulighed for at optimere brugen af kollektive trafikformer. Dog er der også samtidig behov for at sikre gode vilkår for bilister, ved for eksempel at indfri behovet for parkeringspladser. Gennem det seneste år er parkeringsnormer blevet et vigtigt omdrejningspunkt for snakken om bæredygtig mobilitet, særligt i forbindelse med fortætningsprojekter. På den ene side ønskes parkeringsnormer, der fremmer brugen af kollektive trafikformer - på den anden side skal vi undgå parkeringskaos. Så hvor ligger balancen?

En bæredygtig fremtid

Overskriften kan dække over mange ting, men favner her tre vidt forskellige underemner, som vurderes at have aktuel og strategisk betydning for kommunens udvikling og profilering.

» *Plads til naturen*

Danmark har en forpligtigelse til at vende tilbagegangen i biodiversiteten senest i 2020. Det har blandt andet betydet, at planlovens krav til et Grønt Danmarkskort i kommuneplanlægningen, er blevet skærpet med henblik på at sikre at udpegning af naturbeskyttelsesinteresser reelt bidrager til at fremme biodiversiteten. I planloven blev der også stillet krav om nedsættelse af tværkommunale naturråd med repræsentanter fra både benytter- og beskyttersiden, som inden sommerferien skulle udarbejde anbefalinger til kommunens arbejde med Grønt Danmarkskort. Heri indgår blandt andet en anbefaling om, at udpegninger skal have en kort tidshorison og pege på hvor midler til naturfremme kanaliseres hen.

Dette ligger ikke i tråd med vores nuværende planlægning med brede reservationer, hvor naturen kan udvikle sig på længere sigt. Så skal vi indskrænke udpegningerne til færre lokaliteter, hvor vi til gengæld "lover" at sikre fremme af biodiversiteten? Og hvordan kan vi bruge den igangsatte revision af Grøn Blå Strategi, som yderligere løftestang til vende tilbagegangen af biodiversiteten?

» *Rustet til klimaforandringer*

Roskilde Kommune har i en årrække været i front i arbejdet med klimatilpasning og kystsikring, og en opdatering af kommunens handleplan for Vand og Klimatilpasning er undervejs. Dermed er der et godt fundament at bygge videre på, når kommunen skal rustes mod ekstreme regnhændelser, stormfloder og vandstandsstigninger i fjorden. Et fundament som også skal bruges til at indfri nye krav i planloven om afbødende foranstaltninger mod oversvømmelser. Men sommeren 2018 viser at øgede vandmængder ikke er den eneste klimaforandring, som vi skal forberede os på. Tørkeperioder og flere storme bliver mere almindeligt og kan få betydning for, hvordan vi indretter vores byer og planlægger i det åbne land. Så skal vi til at tænke bredere, når vi taler om at ruste os til klimaforandringer, eller skal vi koncentrere kræfterne om håndtering af vandmasserne?

» *Lokal vedvarende energiproduktion*

I kommunens nuværende planlægning er der ikke udlagt arealer i det åbne land til vindmøller, biogasanlæg og anden vedvarende energiproduktion. I forslag til Kommuneplan 2013 indgik der arealer til vindmøller, som imidlertid blev udtaget før endelig vedtagelse. Efterfølgende blev det indskrevet i Kommuneplan 2016, at energianlæg kan placeres bynært indenfor erhvervsområdet Store Hede. Nu opleves der en spirende interesse for at opføre vindmøller, biogasanlæg og solcelleanlæg i det åbne land, hvor forvaltningen må henvise til, at der mangler udlæg i planlægningen. Skal kommunen fortsat afvise disse henvendelser, eller skal der vises større imødekommenhed med mulighed for løbende ændring af kommuneplanen ud fra en konkret vurdering af de enkelte henvendelser?

Udover de tre centrale hovedemner foreslår forvaltningen, at Planstrategi 2018 bygger videre på kommunens proaktive tilgang med at skabe lokale fællesskaber. Her tænkes fx på Zebraprojekterne og INSP - indsatser som bidrager til at skabe nærvær og identitetsskabende byområder. Denne tilgang ses som en vigtig katalysator til at sætte handling bag ordene i de tre centrale hovedtemaer. Herudover foreslår forvaltningen, at planstrategien indeholder handlingsorienterede målsætninger, der understøtter FN's 17 verdensmål om en bæredygtig udvikling set i et lokalt perspektiv.